

PALETİ KURUMAYAN RESSAM DEVİRİM ERBİL

DEVİRİM ERBİL DEYİNCE İSTANBUL SEVGİSİ VE ÇALIŞKANLIĞI GELİR AKLA. PALETİ KURUMAYAN SANATÇI OLARAK TANINILAN ERBİL, "İSTANBUL BÜTÜN GÜZEL ANLATILARIN KAYNAĞIDIR TÜM SANATÇILAR İÇİN. HERKESE İLHAM VERİR. HERKES İSTANBUL'DA ARADIĞI BİR SEYİ BULUR BU MUTLAKTIR" DİYOR.

SELİN SÖĞÜTÖĞÜL

Sanat tüm zenginliği ile varlığı her açıdan besleyen büyük bir öge yaşantılarımızda ve Siz Türkiye'nin sanat konusunda yaşayan en büyük efsanelerindensiniz. sanatın bir çok branşları arasında Devrim Erbil'i resme yönelten etken ne idi ?

Size katılıyorum. Sanatın böyle önemli bir etkisi var yaşamlarımızda. Dünyadaki umudun, sevginin, barışın simgesidir sanat... Sanatın yapısı ve özellikleri insanlar arasındaki ortak anlayış ve paylaşımı gerçekleştirir. Çünkü sanat insan içindir ve dünyada insan için daha birçok şeyler yapmalıdır.

Benim sanatla olan bağım ve resmi seçmemde en büyük etken ise annemdir. Annem dikiş nakış öğretmeni idi. Bunun bende ondan bana akseden genetik bir etki olduğunu düşünüyorum. Sanatla iç içe geçmiş bir batı ülkesinde doğmuş olsaydım belki o tarihte ister istemez o ortamda müzelerin sergilerin ve sanatçıların içinde yetişecektim küçüklüğümde; ama o dönem Balıkesir'de neredeyse sanatla ilgili pek bir şey yoktu. Benim sanat altyapımı bütünüyle annemden aldığım ilham oluşturur.

Anneniz bir zanaatkarmış aslında. Sizin oldukça belirgin sanatsal estetik endişenizde; annenizin zanaatının bir Devrim Erbil sanat pratiğine dönüşmesini görebilir miyiz?

Annemde bir sanatçı olma özellikleri vardı. Ama onun bulunduğu koşullar içinde bunu ortaya çıkarabilmesi için dikiş nakış bir kapı gibiydi. Ben resme

DÜNYADAKİ UMUDUN, SEVGİNİN, BARIŞIN SİMGESİDİR SANAT...

başladıktan sonra benim işlerime çok ilgi duydu. Ben de ona tuval ve boyalar verirdim hep. Sonra zanaat ve sanatı birleştirdiği en güzel örnekler yaptığı yastıkların üzerine kuşlar kumrular çizer; eski yazı ve motiflerle ve çiçeklerle süsler, onları boyar bir sanat eseri haline getirirdi. Annemi kaybettikten sonra hep üzüldüm ona keşke daha fazla resim yap anne demek isterdim. Annem zanaat ve sanatı bir yokluk içinde birleştirmenin simgesiydi. Benim sanatsal estetik endişemin altyapısı da evet yine annemdir diyebilirim. Genetik kodlar genlerle gelen duyarlılıkları taşır. İçimdeki bu duyarlılığın taşıdığı ve ortaya bir şeyler koyma gereğini içime sığamaz bir şekilde hissettiğim için bir şey üretmeliydim daha küçük yaşlarda. Ama bu ilk olarak resim ile olmamıştır. Benim edebiyata ilgim çok büyüktü. Belki resimdeki üslubun yine temelinde bu sevgi yatar. Şiir özellikle ve ardından düz metin çok severdim. O zamanlar Anadolu'ya kitap ulaşıyordu ve okuduklarım benim duyarlılığımı oldukça besliyordu. Önce görsel sanatlarda değil de; fonetik sanatlarda ortaya çıkacağını hissettiğim hayallerim rüyalarım sezgilerim çocuk dünyamı şiir ve edebiyatla besledi hep... Ben de şiir ve yazı yazarak

her duygumu bu şekilde ifade ettim; yarışmalarda hep dereceler aldım. Bu hayatımda çok uzun zaman devam etti. Orta okulun sonunda birden resim hocalarım beni keşfetti. Ondan sonra ise boyalarım ve tuvalerimden hiç kopmadım. Ben yaşamım ve geleceğimle ilgili hiçbir tereddüt yaşamadım. Ben ressam olacaktım... Bugün de tekrar hangi koşulda olursa olsun her şeyi göğüsler yine resmi seçerim.

Sizin şiirle bağınız çok kuvvetli. Resimlerinizde şiirsellikte soyutlanan bir üslubu yansıtıyorsunuz. Devrim Erbil bu etkileşimi bize nasıl anlatır?

Konu çok güzel bir yere geldi ve çok güzel anlattınız teşekkür ederim. Ben sanatların hepsinde mimaride, edebiyatta, heykelde, resimde ne olursa olsun birbirinden çok ayrı teknik ve üsluplarda olsa da duyarlılık olarak ortak temel yanlarına inanırım. Bir bakarsınız bir mimari size bir şiir gibi gözükür. Mesela Gaudi'nin La Sagrada Famiglia'sı... 60'lı yıllarda İspanya'da görünce çılgına dönmüştüm. Sonra gecenin ışıkları içinde bir kenti efsaneleştiren yine bir şiirdir. Şiiri hissetmek nasıl önemliyse onu oluşturan sözcüklerin yan yana geldiğinde yaptığı etkiyi, insan dünyasını alıp götürmesini, derinlere taşınmasını, felsefi bir boyutta varlığını hissettirmesi neyse sanat dallarının bir diğeriyle etkileşimi de işte böyle oluyor. Temelinde insan olduğu için bütün sanat dalları teknikleri ayrı olsa da ortak bir payda taşır. Müzikte iki ses arasındaki bağlantı gibi; iki sözcük ve iki renk arasında-

"SANATÇI DUYARLILIĞI O SANATÇIYI İÇSEL BİR YOLCULUĞA ÇIKARIR. BEN BU KONUDA ÇOK ŞANSLIYIM."

rin; İlhan Berk, Cengiz Bektaş, Selim İleri, Bülent Eczacıbaşı, Behruz Çinici, Ergin Inan, Semra Germaner, Metin Erksan, Adnan Turani, Bedri Baykam gibi dostlarının da yer aldığı bir kitap çıktı. Bir astrologun bile benim için yorumları var bu kitapta... Şimdi bu kitabı yeniledim. Hatta sizden de iki adet şiirinizi istedim; sadece şiirlerden oluşan bir Devrim Erbil eserlerine yazılan kitap oldu. Şimdi 2017'de bu kitap çok özel bir proje olarak çıkacak; katkılarından dolayı ayrıca teşekkür ederim.

Sizin bu projenizde yer almaktan esas ben onur duyuyorum. Sizin sinematografik unsurlar içeren çok özgün bir tarzınız var. Bu eserler sabit bir görselliğin dışında, büyük boyutlarda, ebadından ötürü akışkanlığı olan; durağan olmayan; sinematografik bir hikaye gibi izleyicisini sürükleyen modern masallar niteliğinde... Kitlelere ulaşmak; resmin dışında bunu 21. yüzyıl sanatının 3D boyutunda ele almak veya Devrim Erbil perspektifiyle bir sinema filmi... Bunu hiç düşündünüz mü?

Bu derin değerlendirme ile ihya oldum, teşekkür ederim aslında ileriki projelerime bu bakış açınızla da ışık tuttunuz! Evet bir sanatçı olarak, kitlelerin sanata olan ilgisini artıracak çok güzel etkinlikler yapmak istiyorum. Mesela şu anda Üsküdar Kabataş arasında deniz altından yapılacak geçitin Kabataş girişine Türkiye'nin değerli mimarlarından Hakan Kuran tarafından yürütülen proje kapsamında bir Perde Duvar yapılıyor. Oraya benim resimlerim büyütülerek 200 metre uzunluğunda bir Görsel Akış oluşturuluyor. Bu projeye yeni başlandı. Halkın içinde olmak kadar güzel bir duygu olduğunu düşünmüyorum. Bu kitlelere sanatın ulaşması; yüzlerce binlerce ve sonra milyonlarca insanın sanatsal algısını uyarma harekete geçirme aksiyonu aslında... Bir sanatçı için müthiş bir duygu bu. İnsanların içinde uyandırılan o on saniyelik bir yaşam sevinci; yaratılan bir mutluluk duygusu benim için çok önemli... Bu "Mutlu on saniyeler" insanlarda birbirine eklenip dakikalar saatler hatta günler oluşur. insanlığa bundan daha güzel bir hizmet olur mu bilmiyorum...

Benim 3D tarzına yakınlığım ve bu doğrultuda yaptığım Videt Art'larım var. Orada siz de muazzam bir tespit yaptınız. Mesela bir Video Art'ım bu değindi-

Orhan Veli kuşağından şair yazar Halim Şefik atelyeye daldı heyecanla. Bitirdiğim resmime baktı uzun uzun ve bir saat sonra elinde yazdığı bir şiirle geri geldi... Bu şiir Devrim Erbil e dedi...

Resimdeki Kuşlar
Hangi paletten havalanmış bu kuşlar
Işıklı renkleri kanatlarında toplamışlar
Deli bir sevinçle
Günün birinde sözbirliği edip yola çıkmışlar
Gökle deniz arasında
Çılgık çılgına uçmuşlar uçmuşlar
Seyrederken sanki onları biz
Bu uçan kümenin içindeyiz
Hepsi de tertemiz pırıl pırıl
Kimbilir neredeki göllerde yıkanmışlar
Neden sonra bir tuvalin üstünde
Öylece kabmışlar
Ve renkle bızın buluştuğu yerde yepyeni bir yaşama varmışlar.
Her uçuşun bir sonu vardır ya;
Bazı kuşlar sonsuza dek uçarlar...

Çok etkilendiğim bu şiirden sonra ben de resimlerimi görenler acaba ne derler ne yazarlar düşüncesiyle İş Bankası Yayınları'ndan, içinde birçok büyük sanatçının, koleksiyonerin, işadammın, yazarların, filmcile-

ki bağlantılar insan duyarlılığının yani sanatın bir parçasıdır. Kimi renklerle kimi formlarla kimi sözcüklerle bu dengeyi sağlıyor. Biz resimde yeni sözcükler bulmalıyız. Bu bir çaba gerektirir. Edebiyatçı nasılı sözcük arasında müzikalite arar; ressam da bunu iki renk veya biçim arasında arar. Duyguların tellerine bastığınızda; bunun bir müzikalitesi olabileceğini; hem seramiğin, hem şiirin hem de resmin ortak paydası olarak alınız. Ben bunu hep hissettim. Temelinde insan olan bir meslektir sanat. Burada "İnsanın hissetmesi" de diğer bir temeldir. Sanatçı duyarlılığı o sanatçıyı içsel bir yolculuğa çıkarır. Ben bu konuda çok şanslıyım. Çünkü okulum Mimar Sinan Güzel Sanatlar Akademisi bana bu konuda çok büyük katkılar sağladı. Akademide hem mimar hem edebiyatçı hem de şairlerle çalıştım. Bu zengin çeşitlilik bizlere büyük bir hazine gibiydi. Ahmet Hamdi Tanpınar, Ahmet Kudsi Tecer, Ahmet Haşim akademinin estetik hocalarıydı. Sonra da Bedri Rahmi Eyüboğlu (şair ressam olarak), Ayşe Kulin, Selim İleri, İlhan Berk, Ahmet Oktay'ı tanıdım. Hem müze müdürü hem de hoca olduktan sonra da birçok edebiyatçıyla yakınlığım oldu. Ahmet Kutsi Tecer benim estetik hocam olmuştu. Akademide bu da büyük şanstı benim için o dönem. Sonra Aziz Nesin... Onunla da komşu idik bir dönem ve birgün atelyemde resim yapıyordum Aziz Nesin sayesinde tanıştığım

ğiniz sinematografik uslubu oldukça öne çıkartması açısından önemli. 4 dakikalık bu eserimin adı; "İstanbul'a Dokunmak"... Sanatın sınırı yok. Ben de ileriki tarihlerde 3D çalışmalarına devam edeceğim... Bu arada 2017'de bir Application ile 21. yüzyıl teknoloji dünyasında yer alacağız. Çünkü sanatın kitlelere duyurulması misyonu tanımıyla bu teknolojik ögenin amacımıza hizmet edeceği kanaatindeyim.

İstanbul ile kurduğunuz içten Aşk'ı bize anlatır mısınız?

İstanbul müstesna bir kent... İstanbul bütün güzel anlatıların kaynağıdır tüm sanatçılar için. Herkese ilham verir. Herkes İstanbul'da aradığı birseyi bulur bu mutlaktır! Ama ortak bulduğumuz şey hep tutku ve sevgidir İstanbul'da. Ben İstanbul'da doğmadım ama okumaya geldiğimden beri ondan da kopamadım. İstanbul geniş perspektiflerle algılanabilecek çok zengin bir şehir. Ve evet şehrimde içinde yaşamama rağmen büyük özlem duyuyorum. Şehrin şiirselliğine uzaktan yani uzaydan bakmanızla sadece ruhunuzu okşayan güzelliklere erişmeniz çok önemli. Boğaz'ın rengi birgün turkuaz birgün gri; müthiş bir gökyüzü; dünyanın en güzel silueti; dünyanın en özel yarınması İstanbul... Le Courbusier bu yarınmayı ilk gördüğünde büyülenerik şöyle demiş; "Dünyada bundan daha güzel bir siluet görmedim." Ona katılıyorum ve diyorum; ben de görmedim.

Resimlerinizde İstanbul'u müthiş bir figuratif lirizmle yeniden yaratıyorsunuz. Yani bir toprak olmaktan çıkararak onu varlıksallaştırıyorsunuz; İstanbul size göre dışı mı yoksa eril mi?

Böylesine bir soruyla tüm sanat yaşamımda ilk defa karşılaşyorum. İnanın bana heyecan verdi! İstanbul ele avuca sığmayacak müthiş bir yaratık... Benim şiirsel soyutlamalarım hem izlenimcilik hem de romantizm var. Yeni umutlar içinde güzellikleri gösterme heyecanım var. Bu bir kadına beslediğiniz aşk gibi aslında. Ben dışı olarak yansıttığımı düşünüyorum. Çünkü bu kadar renklilik, içerik zenginliği, varyatif karaktere bürünen bir tiyatroya sanatçısı gibi. Ve her şeyden öte o cazibesıyla bana göre kesinlikle dışı. Ben kadın güzelliğini keşfetmeye her zaman açık bir insanım; o güzelliğin beni alıp götürdüğünü söyleyebilirim. İstanbul da beni işte böyle alıp götürüyor. İstanbul'a da bir kadına bakar gibi baktığımı biliyorum... O benim için kesinlikle bir dışı!

Devrim Erbil bir gününü nasıl geçirir? Yaratım süreçlerinde ve çalışma dinamiklerinde ilham bir günün neresinde saklı?

Ben derim ki hep ilham perileri beni hep çalışırken bulsun. İlham yani esin bir düşüncedir. Ben bu yaşımda hergün 12 saat çalışıyorum. Tuvalimin karşısında, resimlerimin içinde düşünce eylem ve duygu olarak ne kadar benim içimde olurlarsa o esin perileri o kadar mutlu oluyorum. Hiç gitsinler istemiyorum...

BİR SANATÇI OLARAK, KİTLELERİN SANATA OLAN İLGİSİNİ ARTIRACAK ÇOK GÜZEL ETKİNLİKLER YAPMAK İSTİYORUM.

Paleti kurumayan bir ressam olarak adlandırılıyor sunuz... Bu kadar çalışmanız arasında hayata getirmekte olduğunuz büyük bir müze projesi var. Devrim Erbil Sanat Müzesi.

Hayatım boyunca birkaç işi bir arada yaptım sanatçı, eğitimci, müzeci, müzeci, konferansçı olarak ama evet paletim hiç kurumadı... Müze projem benim çok eski hep gerçekleştirmek istediğim bir olaydı. Atatürk

vasıtasıyla Cumhuriyet döneminde sanatta bir çağdaşlaşma gerçekleştirildi. Ata'nın bu olağanüstü sezgisi Türk sanatçılarına bir ufuk açtı. Müzecilik çok sağduyu gerektirir. Kendi adıma açılmış vakfıma bağlı olacak. Bu yeni müzenin eserleri bu sene Müzesini Arayan Eserler adıyla Bodrum'da sergilendi. Benim adımla taşıyan bir güzel sanatlar müzesi de Balıkesir'de var. Bodrum Orta Kent'te kurulması planlanan Devrim Erbil Müzesi için Prof. Mustafa Demirkan'ın büyük katkısı var. Sanat için insanlığa "iz" bırakmak duygusuyla büyük heyecan içindeyiz.

Devrim Erbil için 'aşk' ne ifade ediyor?

Bu sorunun geleceğini biliyordum. (Tatlı bir tebesüm). Aşk için çok bedeller ödedim ben! Ve bence aşk uğrunda bedel ödenecek en büyük tutkusu bu yaşamın. Çok eskiden bir büyük aşkın içindeydim. Bundan dolayı verem oldum; sanatoryumda yattım 8 ay... Sanki film gibiydi her şey. O aşk ve aşkın kahramanları bizler. O sayfalarca mektuplar ve içine koyduğum güller... Ona her şeyinizle kendinizi verişiniz. Birbirimizi öyle sevmiştik ki! Her şeye rağmen sonunda evlendik ve çocuklarımız oldu... On sene evli kaldık ve ayrıldık. Evlilikle aşk bitiyor bence. Herşeye rağmen aşk hayatın bir nefesi ve onu hep solumalı insan onsuz kalmamalı.

